

Zes nieuwe soorten schildwespen voor Nederland gevonden op Texel

Erik van der Spek

Inleiding

Jaarlijks zet ik op Texel op een andere locatie gedurende het hele seizoen een malaiseval neer, meestal in de duinen. In een malaiseval worden vooral rondvliegende dieren gevangen, die wanneer ze ergens tegenaan vliegen naar boven kruipen en dan in de vangbus terecht komen. In 2018 stond de malaiseval in de Grote Vallei in de Eiderlandse Duinen (Ac. 117,779-575,148), het noordelijkste deel van het Nationaal Park Duinen van Texel. Nadat rond 1170 de Waddeneilanden ontstonden was Eierland het noordelijkste van de drie eilanden die nu samen Texel vormen. In 1630 is Eierland met Texel verbonden via een stuifdijk en vanaf 1855 is geprobeerd het strand voor deze stuifdijk in te polderen, dat lukte maar gedeelte lijk en aan het mislukte deel hielden we De Slufter over. De Grote Vallei was de noordelijkste uitloper van de Sluftervlakte, het zuidelijke deel ervan is ontgonnen tot weiland. Tijdens de Watersnoodramp is de zee hier nog een keer op bezoek geweest. De vallei is verdroogd door agrarische ontwatering en vooral door kustafslag. De malaiseval stond in het zuidelijke deel van het niet ontgonnen gedeelte van deze vallei tegen een natuurlijk bosje aan (Fig. 1)

Figuur 1. Malaiseval in de vallei. Foto Erik van der Spek.

Resultaten

In een malaiseval vang je ook dieren uit soortgroepen waar je niet thuis in bent. Gelukkig zijn er ook voor

deze dieren gegadigden om uit te zoeken wat er op Texel rondvliegt.

Tussen de in 2018 verzamelde sluipwespen trof Kees van Achterberg zes schildwespen aan als nieuwe soorten voor de Nederlandse fauna: *Doryctes heydenii*, *Doryctes undulatus*, *Alysia truncator* (Fig. 2), *Epimicta marginalis* (Fig. 3), *Opiognathus pactus* en *Opius pulicariae*.

Schildwespen of Braconidae vormen de tweede familie in grootte binnen de sluipwespen. Er zijn heel veel soorten, (in Nederland 652 + 6 bekende soorten, maar

Figuur 2. *Alysia truncator*. CBG Photography Group, Centre for Biodiversity Genomics Creative Commons - Attribution Non-Commercial Share-Alike (2019)

Figuur 3. *Epimicta marginalis*. CBG Photography Group, Centre for Biodiversity Genomics Creative Commons - Attribution Non-Commercial Share-Alike (2019)

dit is volgens de verwachting van Kees hooguit de helft van het aantal soorten in Nederland) en weinig mensen die ernaar kijken. Dat maakt het vinden van nieuwe soorten voor Nederland goed mogelijk, zelfs in het noordwesten van het land op Texel, waar instroom vanuit buurlanden niet het meest voor de hand ligt.

Vrouwelijke sluipwespen hebben geen angel maar een legboor. Die bestaat uit drie delen die langs elkaar

kunnen bewegen plus twee beschermdelen (de schede). De eieren worden gelegd door ze via het centrale kanaal van de legboor te persen. Schildwespen spuiten ook gif mee om de gastheer van hun larven al of niet tijdelijk te verlammen, soms wordt er ook een virus meegeleverd. Schildwespen gebruiken veel groepen als gastheer; van de zes soorten leven volgens Kees van Achterberg beide *Doryctes* soorten op keverlarven in hout en de andere vier leven op vliegenmaden, vooral van mineerders.

Summary

In 2018, six new species of braconid wasps for the Netherlands were found in malaise trap material on Texel: *Doryctes beydenii*, *Doryctes undulatus*, *Alysia truncator*, *Epimicta marginalis*, *Opiognathus pactus* en *Opius pulicariae*.